Załącznik do uchwały Nr XIX / 141 /2012
Rady Powiatu Złotowskiego
z dnia 30 maja 2012 roku

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012 - 2015

Złotów, maj 2012 r.

Wprowadzenie 3

1 . Charakterystyka powiatu 5

1. 1. Położenie 5

1. 2. Ludność 6

2. Diagnoza 7

2. 1. Ambulatoryjna i stacjonarna opieka zdrowotna 7

2. 2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności 8

w Złotowie..... 8

2. 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie 10

2. 4. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Polskich Olimpijczyków w Jastrowiu 11

2. 5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie i Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Jastrowiu 11

2. 6. Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie 13

2. 7. Ośrodki Pomocy Społecznej 16

2. 8. Warsztaty Terapii Zajęciowej 17

2. 9. Stowarzyszenia 19

3. Cele główne i szczegółowe Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015. 21

Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. 22

Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. 25

Wprowadzenie

Termin „zdrowie psychiczne” odnosi się do dobrego samopoczucia psychicznego i emocjonalnego.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) nie ma jednej „oficjalnej” definicji zdrowia psychicznego, ponieważ różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany. Jedynym aspektem z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne nie są do siebie przeciwstawne. Innymi słowy, brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego.

Jednym ze sposobów na określenie stanu zdrowia psychicznego jest sprawdzenie jak pomyślnie osoba funkcjonuje na co dzień. Jeśli jest zdolna do działania, potrafi znieść stres życia codziennego, utrzymać poprawne stosunki międzyludzkie i być niezależna oraz jest w stanie odzyskać siły po trudnych sytuacjach życiowych, oznacza to, że jest to osoba zdrowa psychicznie.

Stan psychiczny ludzi jest zdeterminowany wieloma czynnikami, w tym biologicznymi, indywidualnymi, społecznymi czy też ekonomicznymi. Pogarszający się stan zdrowia psychicznego polskiego społeczeństwa jest coraz częściej postrzegany jako poważny problem społeczny.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2011 roku, Nr 231, poz. 1375) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W oparciu o art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 roku, Nr 111, poz. 535 z późniejszymi zmianami) Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 28 grudnia 2010 roku ustanowiła Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Celami głównymi Programu jest:

1. promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
2. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
3. rozwój badań naukowych i systemu informacji z zakresu zdrowia psychicznego.

Program realizują trzy grupy podmiotów:

- ministrowie właściwi ze względu na cele Programu,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- samorządy województw, powiatów i gmin.

W działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć również organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

1 . Charakterystyka powiatu

1. 1. Położenie

Powiat złotowski jest najbardziej wysuniętym na północ powiatem województwa wielkopolskiego. Od wschodu, zachodu i północy graniczy z województwami kujawsko-pomorskim, pomorskim i zachodniopomorskim, natomiast jego południowa granica sąsiaduje z powiatem pilskim w województwie wielkopolskim. Zgodnie z geografią i zaszłością historyczną większość ziem powiatu złotowskiego należy do Krajny i Pojezierza Krajeńskiego, jednak historia rozwoju gospodarczego tego regionu wskazuje na ścisłe powiązania z Wielkopolską. Pod względem powierzchni powiat złotowski lokuje się na trzecim miejscu w województwie wielkopolskim, które jest największym terytorialnie województwem w Polsce.

Przez powiat złotowski przebiegają dwie drogi krajowe - droga numer 11 łącząca Poznań z Kołobrzegiem oraz droga numer 22 prowadząca z Gorzowa Wielkopolskiego do Elbląga.

W skład powiatu wchodzą następujące gminy samorządowe:

1. Miasto Złotów
2. Gmina i Miasto Jastrowie
3. Gmina i Miasto Krajenka
4. Miasto i Gmina Okonek
5. Gmina Lipka
6. Gmina Tarnówka
7. Gmina Zakrzewo
8. Gmina Złotów.

1. 2. Ludność

Na terenie powiatu złotowskiego mieszka 68 791 osób, z tego w miastach 34 302 osób, co stanowi 49,86 % ogółu ludności, na wsi natomiast 34 489 osób, stan na dzień 31.12.2010 r.

Tabela Nr 1 Ludność powiatu złotowskiego

Gmina	**Ludność**				
	Ogółem	**Mężczyźni**	**Kobiety**	**Gęstość zaludnienia osoby/km^2**	**Kobiety na 100 mężczyzn**
Miasto Złotów	18 303	8 723	9 580	1581	110
Miasto i Gmina Okonek	8 809	4 406	4 403	27	100
Gmina i Miasto Jastrowie	11 549	5 701	5 848	33	103
Gmina i Miasto Krajenka	7 301	3 621	3 680	38	102
Gmina Lipka	5 557	2 772	2 785	29	100
Gmina Tarnówka	3 118	1 600	1 518	24	95
Gmina Zakrzewo	4 847	2 446	2 401	30	98
Gmina Złotów	9 307	4 762	4 545	32	95
Powiat złotowski	68 791	34 031	34 760	41	102

Źródło: www.stat.ov.pl – dane wg faktycznego miejsca zamieszkania.

2. Diagnoza

2. 1. Ambulatoryjna i stacjonarna opieka zdrowotna

Na terenie powiatu złotowskiego funkcjonuje Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego w Złotowie, który udziela świadczeń zdrowotnych, zapobiega powstawaniu chorób i urazów oraz promuje zdrowie. W ramach lecznictwa psychiatrycznego i uzależnień w roku 2011 realizowana była opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w rodzaju:

1. Stacjonarne leczenie psychiatryczne:

a) Oddział Psychiatryczny

b) Oddział Terapii Uzależnienia od alkoholu

c) Oddział Psychiatryczny dzienny

2. Ambulatoryjne leczenie psychiatryczne:

a) Poradnia Zdrowia Psychicznego.

Tabela Nr 2 Stacjonarne leczenie psychiatryczne

Świadczenia	**2010 rok**	**2011 rok**
	Liczba łóżek	**Liczba łóżek**
Oddział Psychiatryczny dzienny	15 miejsc	15 miejsc
Oddział Psychiatryczny	65	65
Oddział Terapii Uzależnienia od alkoholu/detox	41/24	41/24

Źródło: Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego w Złotowie

Tabela Nr 2a Chorobowość szpitalna wg rozpoznania chorobowego, zaburzenia psychiczne dla powiatu złotowskiego w latach 2008 -2010

Chorobowość szpitalna wg grupy chorobowej - rozpoznanie zaburzenia psychiczne - dorośli		
2008 rok	**2009 rok**	**2010 rok**
116	54	51
Stan zdrowia dzieci i młodzieży wg grupy chorobowej – rozpoznanie upośledzenie umysłowe		
34	33	31

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu

Liczbę udzielonych świadczeń z zakresu ambulatoryjnego leczenia psychiatrycznego przedstawia tabela Nr 3

Tabela Nr 3 Ambulatoryjne leczenie psychiatryczne – poradnia zdrowia psychicznego

Porady udzielane w poradni	**2010 rok**	**2011 rok**
	Liczba	**liczba**
Ogółem liczba wszystkich porad, w tym:	4001	3990
porady lekarza	3351	3580
porady psychologa	394	172
porady innego terapeuty	-	-
Psychoterapia indywidualna	200	186
Psychoterapia grupowa/rodzinna	12	-
Interwencja pracownika socjalnego	-	-
Wizyty w środowisku chorego (z wyłączeniem interwencji pracownika socjalnego)	6	14
Porady telefoniczne	-	-
Skierowania do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	38	38
W tym inne świadczenie, wymienić jakie	-	-

Źródło: Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego w Złotowie

2. 2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Złotowie.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Złotowie działa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 roku, Nr 123, poz.776 ze zm.). Podstawowym zadaniem Zespołu jest ustalanie na podstawie oceny ograniczenia zdolności do samodzielnego funkcjonowania w różnorodnych sferach życia zawiązanych z aktywnością człowieka, prawa do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie przepisów prawa.

W 2011 roku czynności członków składów orzekających wykonywało 12 specjalistów:

- lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie neurologii,
- lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie chorób wewnętrznych,
- lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie chirurgii ogólnej,

- lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie chorób oczu,
- lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie neurologii dziecięcej i I stopniem specjalizacji w dziedzinie pediatrii,
- psycholog,
- pedagog,
- 2 pracowników socjalnych,
- 2 doradców zawodowych
- 1 osoba posiadająca uprawnienia doradcy zawodowego i pracownika socjalnego.

Od miesiąca stycznia 2012 roku został powołany lekarz z II stopniem specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.

W 2010 roku Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Złotowie wydał 460 orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia, w tym 53 orzeczeń dotyczących zaburzeń psychicznych oraz 1168 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia, w tym 131 orzeczeń dotyczących zaburzeń psychicznych.

W roku 2011 zostało wydanych ogółem 481 orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia, w tym 42 orzeczenia dotyczące zaburzeń psychicznych. W stosunku do osób powyżej 16 roku życia wydano 1197 orzeczeń , w tym 122 w zakresie zaburzeń psychicznych.

Tabela Nr 4 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia.

Symbol	**Stopień niepełnosprawności**				**Płeć**	
	znaczny	**umiarkowany**	**lekki**	**razem**	**K**	**M**
	2010 rok					
01 – U	9	16	5	30	17	13
02 – P	36	58	5	99	46	53
12 – C	2	0	0	2	0	2
razem	**47**	**74**	**10**	**131**	**63**	**68**
	2011 rok					
01 – U	8	13	0	21	11	10
02 – P	40	52	8	100	56	44
12 – C	1	0	0	1	0	1
razem	**49**	**65**	**8**	**122**	**67**	**55**

Źródło: PZOON w Złotowie

Tabela Nr 5 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności osób przed 16 rokiem życia.

symbol	Liczba orzeczeń	Płeć	
		K	M
Rok 2010			
01 – U	13	4	9
02 – P	23	3	20
12 – C	17	2	15
razem	**53**	**9**	**44**
Rok 2011			
01 – U	13	7	6
02 – P	8	0	8
12 – C	21	5	16
razem	**42**	**12**	**30**

Źródło: PZOON w Złotowie

Objaśnienia:
01 – U – upośledzenia umysłowe
02 – P – choroby psychiczne
12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe

2. 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie jest jednostką organizacyjną wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej, udzielania porad psychologiczno – prawnych.
Powiatowe Centrum współpracuje również z Policją w sprawach dotyczących przemocy oraz ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu złotowskiego. Dla ofiar przemocy została powołana grupa wsparcia, prowadzona przez psychologa.

Powiatowe Centrum w 2011 roku stworzyło ,,Program Korekcyjno – Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie", dzięki któremu zostały pozyskane środki finansowe w wysokości 3.600 zł na realizację zajęć korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy. W ramach tego programu zostało objętych 10 osób.

2. 4. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Polskich Olimpijczyków w Jastrowiu

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Polskich Olimpijczyków w Jastrowiu jest publiczną placówką kształcącą dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum oraz ponadgimnazjalnej szkoły przysposabiającej do pracy. Naczelnym zadaniem placówki jest przygotowanie wychowanków do jak najlepszego i w największym możliwym stopniu, samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Powyższym zadaniom służą prowadzone w placówce zajęcia specjalistyczne: rewalidacyjne, korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne i fizjoterapeutyczne.

2. 5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie i Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Jastrowiu

Do statutowych zadań obu Poradni należą w szczególności:

- wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej,
- profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka,
- terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny,
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów.

Poradnie realizują zadania w szczególności przez: diagnozę, konsultację, terapię, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, interwencje w środowisku ucznia, działalność profilaktyczną.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie prowadzi działalność informacyjno – szkoleniową na temat: „Depresja – wczesne rozpoznawanie”.

Tabela Nr 6 Działalność Poradni za rok 2011

Lp.	Liczba badań	Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jastrowiu
1.	Badania psychologiczne	372	439
2.	Badania pedagogiczne	393	705
3.	Badania logopedyczne	246	1039
4.	Badania przesiewowe logopedyczne	685	218
5.	Badania przesiewowe pedagogiczne	Poradnia nie prowadziła badań w roku 2011	94
Pogadanki, prelekcje i warsztaty			
1.	Dla rodziców	10	11
2.	Dla uczniów	20	6
3.	Dla nauczycieli	**15**	4
Działalność Zespołów Orzekających			
1.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla upośledzonych w stopniu lekkim	24	39
2.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla upośledzonych w stopniu umiarkowanym	12	21
3.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową	4	0
4.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci niedostosowanych społecznie	31	0
5.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci z zaburzeniami zachowania	3	0
6.	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci ze sprzężonymi niepełnosprawnościami	3	3
7.	Orzeczenia o braku potrzeby nauczania specjalnego	0	0
8.	Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego	43	25

9.	Orzeczenia o potrzebie indywidualnych zajęć rewalidacyjno – wychowawczych	5	0
10.	Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania	3	1
11.	Opinia o indywidualnym toku nauki	0	1
12.	Opinia o odroczeniu obowiązku szkolnego	4	4
13.	Opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych	175	35
14.	Opinia w sprawie pomocy psychologiczno - pedagogicznej	118	30
15.	Informacja o wynikach badań psychologiczno - pedagogicznych	128	8

2. 6. Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie

Jednym z głównych zadań Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie jest ograniczanie skali bezrobocia, wzrost zatrudnienia, wzmacnianie integracji oraz solidarności społecznej, rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu oraz innych wynikających z ustawy.

Bezrobotni i poszukujący pracy

Według statystyki prowadzonej przez Urząd zarejestrowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

Tabela Nr 7 Liczba osób zarejestrowanych wg niepełnosprawności

Schorzenia przyporządkowane	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób poszukujących pracy
Rok 2010		
Upośledzenie umysłowe	5	0
Choroby psychiczne	20	4
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	4	1
Choroby narządu wzroku	5	10
Upośledzenie narządów ruchu	105	7
Epilepsja	5	0
Choroby układu oddechowego i krążenia	24	1
Choroby układu pokarmowego	3	1

Choroby układu moczowo - płciowego	2	0
Choroby neurologiczne	8	1
Inne	11	2
Nieustalone	3	2
Rok 2011		
Upośledzenie umysłowe	5	0
Choroby psychiczne	24	4
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	14	0
Choroby narządu wzroku	10	8
Upośledzenie narządów ruchu	103	3
Epilepsja	8	0
Choroby układu oddechowego i krążenia	27	0
Choroby układu pokarmowego	1	1
Choroby układu moczowo - płciowego	2	0
Choroby neurologiczne	16	2
Inne	16	2
Nieustalone	2	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie

Tabela Nr 8 Struktura osób niepełnosprawnych z chorami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym zarejestrowanych w PUB w Złotowie (w osobach)

Stopień niepełnosprawności	**Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych**		
	Ogółem	**w tym: z upośledzeniem umysłowymi**	**w tym: z chorobami psychicznymi**
2010			
lekki	120	2	8
umiarkowany	73	2	11
znaczny	2	1	1
2011			
lekki	130	2	12
umiarkowany	97	3	11
znaczny	1	0	1
Stopień niepełnosprawności	**Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy**		
	Ogółem	**w tym: z upośledzeniem umysłowymi**	**w tym: z chorobami psychicznymi**
2010			
lekki	2	0	1

umiarkowany	19	0	2
znaczny	8	0	1
2011			
lekki	2	0	1
umiarkowany	14	0	2
znaczny	4	0	1

Tabela Nr 9 Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym zarejestrowanych w PUP w Złotowie (w osobach)

	Grupy wiekowe niepełnosprawnych osób bezrobotnych				
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 i więcej
2010					
Kobiety	0	2	11	5	1
Mężczyźni	0	0	4	1	1
2011					
Kobiety	0	2	2	11	3
Mężczyźni	0	2	2	6	1
	Grupy wiekowe niepełnosprawnych poszukujących pracy				
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 i więcej
2010					
Kobiety	0	0	2	1	0
Mężczyźni	0	0	0	1	0
2011					
Kobiety	0	0	2	1	0
Mężczyźni	0	0	0	1	0

Tabela Nr 10 Struktura osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym wg poziomu wykształcenia, zarejestrowanych w PUP w Złotowie

Poziom wykształcenia niepełnosprawnych osób bezrobotnych				
Wyższe	**Policealne, średnie zawodowe**	**LO**	**Zasadnicza szkoła zawodowa**	**Gimnazjum i poniżej**
2010				
0	0	0	10	15
2011				
0	0	0	10	19
Poziom wykształcenia niepełnosprawnych poszukujących pracy				
Wyższe	**Policealne**	**LO**	**Zasadnicza szkoła zawodowa**	**Gimnazjum i poniżej**

2010				
0	0	0	0	4
2011				
0	0	0	0	4

Tabela 11 Struktura osób niepełnosprawnych z chorobami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym wg czasu pozostawania bez pracy – zarejestrowani w PUP w Złotowie

Czas pozostawania bez pracy niepełnosprawnych osób bezrobotnych						
Ogółem	**do 1-go miesiąca**	**1 -3 miesięcy**	**3- 6 miesięcy**	**6 -12 miesięcy**	**12 – 24 miesięcy**	**powyżej 24 miesięcy**
2010						
25	6	3	3	4	6	3
2011						
29	2	4	3	6	9	5
Czas pozostawania bez pracy niepełnosprawnych poszukujących pracy						
2010						
4	0	1	1	2	0	0
2011						
4	0	2	0	0	2	0

2. 7. Ośrodki Pomocy Społecznej

Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Ośrodki Pomocy Społecznej prowadzą również na poziomie gmin działania w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym.

W powiecie złotowskim są to:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie,
2. Gminno – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrowiu,
3. Gminno – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krajence,
4. Gminno – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku,

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipce,
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie,
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnówce,
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie.

2. 8. Warsztaty Terapii Zajęciowej

1. Warsztat Terapii Zajęciowej w Złotowie – działa od 1 lutego 2000 roku i jest placówką pobytu dziennego dla 35 osób. Jednostką prowadzącą jest Fundacja CIS – Chcemy Integracji Społeczeństwa, ul. Hubego 1, 77 – 400 Złotów. Warsztat prowadzi zajęcia dla 35 osób, w przedziale wiekowym od 20 do 59 lat, w tym dla 15 kobiet i 20 mężczyzn.
Rodzaje niepełnosprawności osób korzystających z zajęć w roku 2011:
- 14 osób z niepełnosprawnością intelektualną (w tym 6 osób z umiarkowanym i 8 osób ze znacznym stopniem),
- 11 osób z niepełnosprawnością intelektualną sprzężoną z niepełnosprawnością ruchową,
- 1 osoba z niepełnosprawnością neurologiczną sprzężoną z niepełnosprawnością intelektualną,
- 2 osoby z niepełnosprawnością ruchową,
- 1 osoba głuchoniema,
- 4 osoby z chorobą psychiczną,
- 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi sprzężonymi z niepełnosprawnością ruchową.

Wszystkie formy i metody rehabilitacji dostosowane są do indywidualnych możliwości psychofizycznych i osobowościowych uczestników, ich sprawności fizycznej, upodobań, zainteresowań oraz potrzeb każdego uczestnika.

Podopieczni mają możliwość korzystania z terapii zajęciowej w 7 pracowniach: gospodarstwa domowego, ceramicznej, edukacyjnej, plastycznej, stolarskiej, teatroterapii i komputerowej.

2. Warsztat Terapii Zajęciowej w Okonku – powstał w 2005 roku, kierownikiem jest Andrzej Srebr. Jednostką organizacyjną, która utworzyła warsztat jest Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Okonku. Warsztat Terapii Zajęciowej w Okonku jest placówką przeznaczoną dla 30 osób niepełnosprawnych w wieku od 21 lat do 60 lat, w tym 14 kobiet i 16 mężczyzn.

Liczba osób według rodzaju niepełnosprawności, które brały udział w zajęciach:
- 17 osób z upośledzeniem umysłowym,
- 3 osoby z chorobą psychiczną,
- 1 osoba z dysfunkcją narządów ruchu,
- 7 osób z niepełnosprawnością sprzężoną,
- 2 osoby z chorobami neurologicznymi.

Natomiast według stopnia niepełnosprawności korzysta 14 osób ze znacznym stopniem i 16 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach pięcioosobowych w pracowniach: gospodarstwa domowego i zaradności życiowej, plastyczno – artystycznej, komputerowej, stolarskiej, poligraficzno – drukarskiej, komunikacji społecznej.

3. Warsztat Terapii Zajęciowej w Lipce przy Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Katarzyny w Lipce - został utworzony w 2009 roku, kierownikiem jest Urszula Hrynkiewicz. Warsztat jest placówką pobytu dziennego, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej – w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W roku 2011 procesem rehabilitacji zawodowej i społecznej objętych było 25 osób, w wieku 20 – 57 lat, w tym 9 kobiet i 16 mężczyzn. Według stopnia niepełnosprawności z zajęć korzystało: 17 osób o znacznym stopniu i 8 osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym 19 osób z upośledzeniem umysłowym, 3 osoby z chorobami psychicznymi, 3 osoby z chorobami neurologicznymi.

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach 5 osobowych w pracowniach terapeutycznych: gospodarstwa domowego, komputerowej, stolarskiej, artystycznej, przyrodniczej.

4. Warsztat Terapii Zajęciowej w Jastrowiu – placówka została utworzona w 2005 roku, kierownikiem jest Jadwiga Łukasik. Jest placówką pobytu dziennego, która procesem rehabilitacji zawodowej i społecznej roku 2011 objętych było 30 osób, w wieku od 20 do 63 lat, w tym 8 kobiet i 22 mężczyzn.

Według rodzaju niepełnosprawności z zajęć korzysta: 12 osób z upośledzeniem umysłowym, 8 osób z chorobami psychicznymi, 1 osoba z zaburzeniami mowy, 2 osoby z uszkodzeniem narządu ruchu, 1 osoba z uszkodzeniem słuchu, 11 osób z chorobami neurologicznym. W tym miejscu należy zauważyć, że jedna osoba może mieć kilka niepełnosprawności , np. upośledzenie umysłowe i neurologiczne. Natomiast według stopnia

niepełnosprawności: 19 osób ze znacznym i 11 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Realizacja zadań odbywa się w grupach 5 osobowych w następujących pracowniach: gospodarstwa domowego, stolarskiej, rękodzieła, artystycznej, muzycznej oraz pracowni poligraficzno - konserwatorskiej.

5. Warsztat Terapii Zajęciowej w Krajence – placówka powstała w 2006 roku, kierownikiem placówki jest Bernadeta Lis. Zajęciami w roku 2011 objętych było ogółem 25 osób, w wieku od 21 do 59 lat, w tym 12 kobiet i 13 mężczyzn. Według stopnia niepełnosprawności: 13 osób o znacznym i 12 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 6 osób z chorobami psychicznymi.

W ramach terapii odbywają się zajęcia prowadzone w 5 pracowniach: plastyczno – rękodzielniczej, ogrodniczej, komputerowej i małej poligrafii, ceramicznej, stolarskiej.

2. 9. Stowarzyszenia

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Złotowie

Siedziba Stowarzyszenia mieści się przy Alei Piasta 32, 77 - 400 Złotów. Prezesem jest Pan Jerzy Sowiński, wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, liczba członków wynosiła 61 osób.

Stowarzyszenie jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w Poznaniu. Główne zadania statutowe to: niesienie pomocy dzieciom niepełnosprawnym oraz ich rodzicom i opiekunom w zakresie prowadzenia procesów leczenia i rehabilitacji, propagowanie i uświadamianie społeczeństwa o potrzebie pomocy osobom niepełnosprawnym, zajmowanie stanowiska na forum publicznym w interesie osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie prowadzi Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Złotowie i Warsztat Terapii Zajęciowej w Złotowie. Stowarzyszenie organizuje szereg imprez dla swoich podopiecznych.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnym w Gminie i Mieście Krajenka

Siedziba mieści się przy ulicy Łódzkiej 11, 77 – 430 Krajenka. Prezesem jest Pani Mirosława Sobczak, wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku liczba, członków stowarzyszenia wynosiła 24 osoby.

Stowarzyszenie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w Poznaniu. Celem stowarzyszenia jest między innymi : opieka nad dziećmi chorymi i niepełnosprawnymi

oraz nad ich rodzinami, rozwijanie wszechstronnej pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w ich rozwoju, samorealizacji i adaptacji życiowej, upowszechnianie problematyki przystosowania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do życia społecznego.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Jastrowiu

Adres siedziby: ul. Kieniewicza 19, 64 – 915 Jastrowie, I Wiceprezesem jest Pani Zofia Małecka.

Stowarzyszenie jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w Poznaniu, wg stanu na dzień 31 grudnia 2010, liczba członków stowarzyszenia wynosiła 72 osoby.

Celem Stowarzyszenia jest aktywna pomoc i prowadzenie rehabilitacji leczniczej dzieci niepełnosprawnych. Troska o zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu jak najlepszych warunków opieki i wychowania z myślą o jego prawidłowym rozwoju dla dobra rodziny i społeczeństwa, podnoszenie rangi organizacji w polityce społecznej, ekonomicznej i kulturalnej państwa.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Marzenie" w Jastrowiu.

Stowarzyszenie zostało w dniu 24 czerwca 2011 roku wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego. Siedziba mieści się przy ulicy Brzozowej 6, 64 – 915 Jastrowie.

Celem Stowarzyszenia jest działalność na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, przestrzegania wobec nich praw człowieka, wyrównywania szans w zakresie funkcjonowania tych osób w społeczeństwie, a także wspieranie ich rodzin.

3. Cele główne i szczegółowe Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015.

Cele główne programu:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele wskazane powyżej są zgodne z misją określoną w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego i będą realizowane w szczególności poprzez następujące cele szczegółowe i działania w ramach Programu.

Cel główny 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cele szczegółowe:

1.1.Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cel główny 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnej dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele szczegółowe:

2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Termin realizacji	Realizatorzy
Promocja zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży.	-Realizacja programów profilaktycznych przez szkoły. - Prelekcje, pogadanki skierowane do dzieci i młodzieży w szkołach. - Konkurs na plakat profilaktyczny (we współpracy ze szkołami). - Zajęcia edukacyjno-informacyjne dla nauczycieli, rodziców i młodzieży z zakresu promocji zdrowia psychicznego. - Warsztaty dla młodzieży mające na celu uświadomienie sobie problemów wynikających z przeżywania różnych emocji (rozwijanie umiejętności społecznych).	-Wzrost wiedzy wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych na temat zdrowia psychicznego. - Promowanie zachowań i stylów życia korzystnego dla zdrowia psychicznego. - Zmniejszenie negatywnych konsekwencji stresu (kryzys psychiczny, zaburzenia zachowania i emocji, konflikty, agresja). - Wzrost tolerancji wśród społeczeństwa wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. - Zwiększenie udziału pomocy skierowanej do rodziców.	Proces ciągły 2012 -2015	Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jastrowiu. Uniwersytet Ludowy w Radawnicy. Pedagodzy szkolni, wychowawcy, nauczyciele.
Promocja zdrowia psychicznego wśród dorosłych.	- Wydanie ulotek i broszur tematycznych. - Prowadzenie warsztatów dla rodziców na temat radzenia sobie z agresją dziecka.		Proces ciągły 2012 - 2015	Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego w Złotowie. Szpital Powiatowy w Złotowie. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Złotowie.
Wspieranie rodziców w ich zadaniach wychowawczych i edukacyjnych dzieci.	- Rozmowy indywidualne. - Porady. - Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla rodziców w procesie wychowania		Proces ciągły 2012 -2015	PPPP w Złotowie. PPP w Jastrowiu. Szkoły – pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele.

	dzieci, u których występują problemy emocjonalne.			
Prowadzenie wczesnego wspomagania dzieci w wieku 0 – 6 lat.	- Diagnoza. - Terapia.	- Znacząca poprawa funkcjonowania fizycznego, psychologicznego i rozwój zaburzonych sfer.	Wg potrzeb i zgłoszeń	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jastrowiu.

Cel szczegółowy 1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Zadanie	**Forma realizacji**	**Oczekiwane efekty**	**Termin realizacji**	**Realizatorzy**
Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.	- Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. - Prowadzenie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. - Utworzenie w siedzibie PCPR grup wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie. - Wsparcie dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym poprzez dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych ze środków EFS. - Organizacja kursów doskonalenia zawodowego i wyjazdów integracyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Indywidualna współpraca koordynatorów z rodzinami zastępczymi, w których zostały umieszczone dzieci przejawiające różnego typu trudności adaptacyjne. - Prowadzenie programów korekcyjno –	- Zmniejszenie występowania skali zjawiska przemocy w rodzinie. - Niwelowanie psychospołecznych konsekwencji życia w rodzinie dotkniętej problemem przemocy. - Poszerzenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. - Zapobieganie wykluczeniu społecznemu. - Integracja ze środowiskiem społecznym. - Wyrównywanie możliwości adaptacyjnych osób niepełnosprawnych. - Zmniejszenie ilości kryzysów w rodzinach zastępczych. - Poprawa funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. - Nabycie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów	Proces ciągły 2012 -2015	PCPR w Złotowie.

	edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	bez przemocy.		
Kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.	- Szkolenia, programy profilaktyczne, konkursy, pogadanki, artykuły do prasy.	Wzrost świadomości nauczycieli, uczniów i społeczeństwa na temat właściwych postaw i zachowań zdrowotnych.	Proces ciągły 2012-2015	Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Złotowie.
Zapobieganie szkodliwemu stosowaniu używek (alkohol, tytoń, leki narkotyki), promowanie zdrowego stylu życia.	- Pogadanki. - Programy profilaktyczne. - Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej ,,Archipelag skarbów”.	- Wzrost świadomości uczniów na temat zdrowia i zdrowego stylu życia. - Zmiana postawy wśród uczniów.	Proces ciągły 2012 -2015	Szkoły (pedagodzy szkolni, wychowawcy, nauczyciele), Policja. Szkoły oraz PPP w Jastrowiu.

Cel szczegółowy 1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie	**Forma realizacji**	**Oczekiwane efekty**	**Termin realizacji**	**Realizatorzy**
Stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi.	- Imprezy integracyjne różnych środowisk. - Imprezy sportowe, rekreacyjne. - Zajęcia w klubach działających na terenie powiatu. -Udział w imprezach kulturalnych, warsztatach plastycznych, muzyczno-wokalnych.	Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze społeczeństwem.	Proces ciągły 2012 -2015	PCPR w Złotowie. SOSW w Jastrowiu. WZT w Jastrowiu. Uniwersytet Ludowy w Radawnicy. Firmy sponsorujące.

Cel szczegółowy 1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Termin realizacji	Realizatorzy
Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego, przemocy w rodzinie.	Umożliwienie osobom potrzebującym udziału w bezpłatnych konsultacjach z psychologiem, radcą prawnym i pracownikiem socjalnym w siedzibie PCPR.	- Wszechstronna pomoc osobom w stanie kryzysu psychicznego. - Przywrócenie ,,równowagi psychicznej" osobom dotkniętym kryzysem psychicznym.	Proces ciągły 2012 – 2015.	PCPR w Złotowie.
Rozwinięcie systemu pomocy psychologiczno - pedagogicznej dziecku.	- Dostęp do pedagoga szkolnego i innych specjalistów.	- Uzyskanie oczekiwanej pomocy. - Łagodzenie problemów ucznia.	Proces ciągły 2012 -2015	PPPP w Złotowie. PPP w Jastrowiu.

Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel szczegółowy 2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Termin realizacji	Realizatorzy
Rozwinięcie systemu pomocy osobom uzależnionym na terenie powiatu złotowskiego.	- Utrzymanie poradni dla osób uzależnionych i współuzależnionych. - Spotkania dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.	- Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych i terapii uzależnień. - Wypracowanie wspólnych działań w zakresie skierowań osób z zaburzeniami psychicznymi do leczenia.	Do 2015	Szpital Powiatowy w Złotowie. Starostwo Powiatowe w Złotowie. MOPS z terenu powiatu złotowskiego.

Cel szczegółowy 2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadanie	Oczekiwane efekty	Termin realizacji	Realizatorzy
Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych oferujących pomoc osobom niepełnosprawnym, w tym niepełnosprawnym intelektualnie.	Wzmocnienie roli organizacji w lokalnym środowisku.	Proces ciągły 2012 - 2015	Organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Termin realizacji	Realizatorzy
Organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	- Poradnictwo zawodowe (organizacyjno- prawne i ekonomiczne) w formie indywidualnej oraz grupowej w postaci informacji zawodowej dotyczącej usług oraz instrumentów rynku pracy, a także sytuacji na lokalnym rynku pracy. - Organizowanie i finansowanie warsztatów umiejętności interpersonalnych i społecznych. - Kierowanie na szkolenia i kursy umożliwiające zdobycie kwalifikacji zawodowych lub ich podwyższenie.	- Wzrost świadomości osób z zaburzeniami.	Proces ciągły 2012 -2015	PUP w Złotowie.
Kampania informacyjna skierowana do pracodawców zachęcająca do zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi.	Zamieszczanie na stronie internetowej PUP informacji promujących i zachęcających pracodawcę do zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym osób przechodzących kryzys psychiczny, chorych psychicznie.	- Doskonalenie i rozwijanie umiejętności współżycia w grupie. - Nawiązywanie i podtrzymywanie znajomości i kontaktów.	Proces ciągły 2012 -2015	PUP w Złotowie. PCPR w Złotowie.

Rehabilitacja zawodowa osób upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie, rehabilitacja społeczna.	- Zajęcia integracyjne. - Doskonalenie.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia.	Proces ciągły 2012 - 2015	PUP w Złotowie.
Wspieranie zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej oraz szkoleń zawodowych dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.	- Szkolenia. - Staże. - Prace interwencyjne. - Roboty publiczne. - Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. - Wyposażenie i doposażenie miejsc pracy. - Zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, odbywania u pracodawcy stażu, szkolenia lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego. - Finansowanie kosztów zakwaterowania i wyżywienia w przypadku skierowania na szkolenia odbywane poza miejscem zamieszkania, jeżeli wynika to z umowy zawartej z instytucja szkoleniową. - kierowanie do prac społecznie użytecznych.	- Zmiana kwalifikacji zawodowych. - Rozwinięcie własnej działalności. - Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym osób chorych psychicznie. - Tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. - Zmniejszenie bezrobocia w powiecie. - Zwiększenie oferowanych na terenie powiatu złotowskiego form pomocy w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób oraz przygotowanie ich do aktywnego życia w otwartym środowisku na miarę ich indywidualnych możliwości.	Proces ciągły 2012 -2015	PUP w Złotowie.

Cel szczegółowy 2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Zadanie	**Forma realizacji**	**Termin realizacji**	**Realizatorzy**
Informator o dostępnych formach opieki zdrowotnej,	Opracowanie i zamieszczenie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Złotowie, Szpitala Powiatowego, PCPR w Złotowie, PUP	Corocznie	Powiat złotowski.

pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	w Złotowie informatora o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób będących w kryzysie. - Coroczna aktualizacja informatora.		